

GEMEENTE RHENEN - BURGEMEESTERSBESLUIT TOT VASTSTELLING VAN DE BELEIDSREGELS REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE GEMEENTE RHENEN

De Burgemeester van de gemeente Rhenen;

Overwegende dat het wenselijk is voor de uitvoering van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb) en de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, de wettelijke regels nader in te vullen en vorm te geven;

Gelet op de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht.

Besluit

vast te stellen de Beleidsregels regeling opvang ontheemden Oekraïne gemeente Rhenen

Artikel 1 Definities

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. burgemeester: De burgemeester van de gemeente Rhenen;
- b. BRP: Basisregistratie personen;
- c. gezinslid: Echtgeno(o)t(e) en/of minderjarig kind;
- d. GOO: Gemeentelijke opvanglocatie Oekraïners;
- e. Regeling: Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- f. POO: Particuliere opvanglocatie Oekraïners;
- g. ontheemden: Personen op wie het Uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 van de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 van toepassing is, ingevolge artikel 2 van dat besluit;
- h. verstrekking: Een maandelijks financiële toelage ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, tenzij de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft.

Artikel 2 Vorm verstrekking

1. Ontheemden ontvangen de verstrekking vanaf 1 april 2022 in de vorm van een financiële toelage op een op hun naam geopende bankrekening.
2. Ontheemden die nog niet beschikken over een bankrekening ontvangen de toelage vanaf 1 april 2022 in de vorm van een tweewekelijkse betaling op een vooraf kenbaar gemaakt tijdstip.
3. Indien daarvoor in individuele gevallen aanleiding toe is kan gekozen worden voor afwijkende periodiciteit van de betaling.
4. Ouders en/of verzorgers van een kind jonger dan 18 jaar ontvangen de toelage ten behoeve van het kind. Hierbij wordt als hoofdregel gekozen voor de moeder van het kind.
5. Eventuele andere verstrekkingen, uitgereikt door de gemeente, voor en na 1 april 2022, blijven voor de hoogte van de financiële verstrekking buiten beschouwing.
6. De hoogte van de financiële vergoeding als bedoeld in lid 1 en 3 van dit artikel zijn gelijk aan de Regeling.
7. De ontheemde ontvangt bij het toekennen van de regeling informatie over de daaraan verbonden rechten en plichten en over het doorgeven van wijzigingen in een voor hem begrijpelijke taal.
8. De verstrekking als bedoeld in lid 1 en 3 van dit artikel wordt verstrekt nadat de ontheemde staat ingeschreven in de BRP.

Artikel 3 Mutaties

1. De verstrekking wordt beperkt of ingetrokken als de ontheemde de opvang of onderdak verlaat of als de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft.
2. De wijziging gaat in per de eerste van de maand volgend op de maand waarin de wijziging plaatsvond.

3. De verstrekking wordt alleen voor de ontheemde zelf beperkt of ingetrokken. Er vindt geen wijziging of intrekking plaats op de verstrekking van een gezinslid.
4. Vanaf 1 juli 2022 vindt terugvordering van de verstrekking plaats als de verstrekking ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verstrekt. Hiervoor worden aparte beleidsregels ontwikkeld.

Artikel 4 Buitengewone kosten

1. De vergoeding voor buitengewone kosten wordt op dezelfde manier verstrekt als de verstrekking.
2. Voor de beoordeling van de noodzakelijkheid van de kosten wordt aangesloten bij het beleidskader voor bijzondere bijstand als bedoeld in de Participatiewet.
3. De toestemming als bedoeld in artikel 11 van de Regeling wordt geacht te zijn verleend na positief advies van de gezinsbegeleider over de te maken kosten.

Artikel 5. Hardheidsclausule

1. In gevallen waarin deze beleidsregel niet voorziet, beslist de burgemeester.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking.

Artikel 30. Citeerartikel

De beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Regeling opvang ontheemden Oekraïne Rhenen.

Vastgesteld in de vergadering van 24 mei 2022

W.G.

Drs. J.A. van der Pas,

Burgemeester

TOELICHTING

Deze beleidsregels bevatten nadere regels over de wettelijke taak van de burgemeester om een verstreking uit te reiken aan ontheemden.

De grondslag voor bovengenoemde taak van de burgemeester is gelegen in artikel 4, eerste lid, van de Wet verplaatsing bevolking (hierna: Wvb), gelezen in samenhang met artikel 2c van die wet. Op grond van artikel 4, eerste lid, eerste volzin, van de Wvb is de burgemeester, voor zover uit deze wet niet het tegendeel blijkt, in zijn gemeente belast met de uitvoering van een krachtens artikel 2a of 2b gelaste verplaatsing van bevolking. Op grond van artikel 2c van die wet is die wet tevens van toepassing op volksverplaatsingen op grote schaal, welke niet het gevolg zijn van een last tot verplaatsing. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wvb kan de Minister van Binnenlandse Zaken (thans: de Minister van Justitie en Veiligheid) over de huisvesting en verzorging richtlijnen of aanwijzingen geven of doen geven aan de burgemeester met betrekking tot diens in het eerste lid van dat artikel omschreven taak. De regeling geeft uitvoering aan artikel 4, tweede lid, van de Wvb en moet worden opgevat als de in dat artikellid genoemde richtlijn. In de beleidsregels wordt de regeling verder uitgewerkt.

Inhoud van de regeling

Op 24 februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. Hierdoor zijn veel Oekraïners ontheemd geraakt. Zij hebben toevlucht gezocht in de lidstaten van de Europese Unie, waaronder Nederland. Nederland vangt ontheemden uit Oekraïne ruimhartig op.

Er is een eenduidig en uniform verstrekingenpakket opgesteld in onderhavige regeling, waaruit blijkt waarop deze personen recht hebben, ongeacht of zij in de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) of de Particuliere Opvang Oekraïners (POO) verblijven.

De verstreking

Opvang aan asielzoekers (en vergunninghouders) die bij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) verblijven omvat verstrekingen die zijn neergelegd in artikel 9 van de Regeling Verstrekingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (Rva). Het kader voor verstrekingen voor ontheemden uit Oekraïne sluit hierop aan. In tegenstelling tot verblijf in de GOO, vraagt verblijf in de POO meer zelfredzaamheid van de ontheemde. Om deze reden is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de COA-logeeregeling waarmee vergunninghouders (tijdelijk) kunnen logeren in een gastgezin.

Deze vergunninghouders ontvangen een zogeheten wooncomponent bovenop de toelage voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Deze wooncomponent is toegevoegd aan het verstrekingenpakket voor ontheemden die verblijven in de POO. Met dit bedrag wordt de ontheemde in staat gesteld om bijvoorbeeld kosten voor het openbaar vervoer te betalen, voor activiteiten buitenshuis (zoals familie/vriendenbezoek, het doen van sport etc.), maar ook om (vrijwillig) bij te dragen in het particuliere huishouden. Over dit laatste kunnen de ontheemde en het gastgezin gezamenlijk afspraken maken.

Bij de uitwerking van de regeling is een balans gezocht tussen de uitgangspunten van de COA-logeeregeling (waarbij het verstrekingenniveau boven dat van de Rva ligt) en de uitvoeringsmogelijkheden door gemeenten. De COA-logeeregeling is ontworpen voor houders van een verblijfsvergunning asiël die in afwachting zijn van definitieve huisvesting in een gemeente waaraan zij zijn gekoppeld. De hoogte van de wooncomponent is vastgesteld voor het aantal vergunninghouders dat daadwerkelijk zal logeren op één adres. Daarnaast is de verblijfsduur van het gezin van tevoren afgesproken. Deze omstandigheden zijn niet een-op-een te vertalen naar de situatie voor ontheemden uit Oekraïne. Verwacht wordt dat ontheemden juist zullen verhuizen tussen de GOO en de POO door het openen en sluiten van GOO-locaties en de mogelijkheden om al dan niet tijdelijk in de POO te verblijven. Het aantal ontheemden dat op één particulier adres wordt opgevangen kan derhalve wijzigen. De systematiek waarbij de hoogte van de wooncomponent per vergunninghouder wordt berekend door het COA sluit derhalve niet aan op de situatie van ontheemden uit Oekraïne. Daarbij zijn de informatiesystemen van gemeenten niet toegerust op de verwerking van de verwachte mutaties. Daarom is gekozen om ontheemden uit Oekraïne vooralsnog een vaste wooncomponent te verstrekken, met een uitsplitsing van een bedrag voor volwassenen en minderjarigen. De hoogte van de totale wooncomponent die kan worden verstrekt aan vergunninghouders die op één logeeresadres verblijven via de COA-logeeregeling (€ 125,-) is gelijk aan de hoogte van de wooncomponent voor twee volwassenen en twee minderjarige ontheemden die een wooncomponent ontvangen op basis van deze regeling. Hoewel het consortium van maatschappelijke partijen een coördinerende rol is gegeven in het ondersteunen van de POO, is er minder zicht op verblijf in de POO dan in de GOO. Het uitgangspunt is daarom dat de ontheemden zo snel als mogelijk in beeld komen bij de autoriteiten (via de Basisregistratie Personen (BRP)) en het consortium. Ook zijn er op dit moment al gemeenten die het gasthuishouden vragen om de ontheemde aan te melden (naast de BRP-registratie).

Ontheemden in de particuliere opvang ontvangen een wooncomponent boven op de toelage voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Met dit bedrag wordt de ontheemde in staat gesteld om bijvoorbeeld kosten voor het openbaar vervoer te betalen, voor activiteiten buitenshuis (zoals familie/vriendenbezoek, het doen van sport etc.), maar ook om (vrijwillig) bij te dragen in het particuliere huishouden. Over dit laatste kunnen de ontheemde en het gastgezin gezamenlijk afspraken maken. Van een directe vergoeding van rijkswege aan particulieren die opvang verlenen is geen sprake. Het bedrag voor voedsel bedraagt € 205,- per maand. De hoogte van het bedrag voor kleding en andere persoonlijke uitgaven is: € 55,- per persoon, per maand. De hoogte van de wooncomponent voor een volwassene bedraagt € 215,- per maand en voor een minderjarige € 55,- per maand. De hoogte van

de drie componenten bedraagt samen voor een volwassene € 475,- per maand en voor een minderjarige € 315,- per maand.

Deze verstrekking kan door de gemeente uitgekeerd worden via: (i) een betaalrekening, (ii) een oplaadbare prepaid bankpassen (zogenoemde money cards) of (iii) een contante betaling. De gemeente Rhenen kiest voor betaling via een betaalrekening, en voor contante betalingen voor zover er (nog) geen betaalrekening geopend kan worden.

Burgemeesters keren de financiële toelage op elke eerste dag van de maand uit. Indien zich een ontheemde meldt voor verstrekkingen na de maandelijkse uitkering van de toelage, dan keert de burgemeester een toelage uit die naar rato is berekend voor de resterende dagen van de maand. In de daaropvolgende maand ontvangt deze ontheemde de zoals hierboven bedoelde volledige toelage.

Contante betalingen worden, in afwijking van het bepaalde in de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne, tweewekelijks uitgekeerd.

Mutaties

Wanneer een ontheemde gedurende de maand verhuist binnen dezelfde gemeente (naar de POO) of naar de GOO/POO in een andere gemeente dan behoudt de ontheemde de reeds ontvangen toelage voor de maand waarin hij verhuist, en ontvangt hij de na de verhuizing van toepassing zijnde toelage op de eerste van de daaropvolgende maand. Het eventuele verschil in de hoogte van de toelage wordt niet verrekend, teneinde de uitvoering van deze regeling uitvoerbaar te houden. Wanneer de ontheemde gedurende de maand de GOO definitief verlaat vindt geen intrekking, beperking of terugvordering plaats van de door de ontheemde (te veel) ontvangen toelage.

De toelage aan ontheemden die jonger zijn dan 18 jaar, wordt verstrekt aan de ouder of verzorger van deze ontheemden.

Er zijn meerdere redenen om verstrekkingen te beëindigen aan ontheemden. Dit kan zijn omdat een ontheemde een elders opvang of woonruimte heeft gevonden of om andere redenen niet meer in de opvanglocatie verblijft. Daarnaast wordt het verstrekken van leefgeld beëindigd wanneer de ontheemde inkomsten verdient uit arbeid. De verstrekking van het leefgeld aan overige gezinsleden dan wel ontheemden die op hetzelfde adres verblijven lopen wel door.

De burgemeester is verplicht om bij de aanvang van het uitkeren van verstrekkingen aan de ontheemde in een door hem te begrijpen taal aan te geven dat hij de burgemeester moet melden wanneer hij (start) met het verdienen van inkomsten uit arbeid. De hoogte van de inkomsten zijn hierbij niet relevant. Zodra de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft en dit bij de burgemeester bekend is geworden, stopt de burgemeester de verstrekkingen vanaf de eerste dag van de daaropvolgende maand.

Voor alle duidelijkheid is in de beleidsregels vastgelegd dat ook een wijziging van de verstrekking als gevolg van verhuizing ingaat per de eerste van de daaropvolgende maand.

In de beleidsregels is voorts vastgelegd dat de verstrekkingen vanaf 1 juli 2022 wordt teruggevorderd wanneer deze ten onrechte of tot een te hoog bedrag zijn verstrekt aan de ontheemde. Daarnaast kan de burgemeester overgaan tot terugvordering van de verstrekkingen die zijn uitgekeerd in de periode waarin de ontheemde eveneens inkomsten heeft ontvangen uit arbeid. Om de verstrekkingen tijdig stop te zetten dient de ontheemde melding te maken bij de burgemeester dat hij (is gestart) met het verdienen van inkomen uit arbeid (zie artikel 7, tweede lid). Als peildatum geldt de eerste dag van de daaropvolgende maand. De burgemeester past die peildatum ook toe bij het terugvorderen van verstrekkingen. Er vindt dus geen verrekening plaats in de maand waarin de ontheemde is gestart met werken, zodat de regeling uitvoerbaar is.

Buitengewone kosten

In de regeling is een bepaling opgenomen over buitengewone kosten die vanwege hun aard of hoogte in redelijkheid niet geacht worden door de ontheemde zelf te worden betaald. Hieronder vallen de kosten voor (i) reiskosten voor een verblijfsrechtelijke procedure, (2) medische redenen (tenzij de zorgverzekeraar deze kosten vergoedt) en (iii) schoolvervoer van leerplichtige minderjarigen.

Deze lijst is echter niet-limitatief. Buitengewone kosten komen slechts voor vergoeding in aanmerking indien vooraf toestemming is verleend door de burgemeester. Uitzondering hierop zijn kosten die voortvloeien uit noodsituaties. Buitengewone kosten zijn incidenteel, behalve kosten die voortvloeien uit een op voorschrift van een arts te volgen dieet. Aanspraak kan slechts gemaakt worden op een vergoeding wanneer de kosten noodzakelijk zijn en hier niet op een andere wijze kan worden voorzien. In de beleidsregels is bepaald welk afwegingskader hier geldt en op welke wijze de toestemming wordt verleend. Voor de berekening van het recht op vergoeding wordt een gestandaardiseerde draagkrachtberekening gebruikt die rekening houdt met de inkomens- en lastenverschillen tussen ontheemde Oekraïners en Nederlanders of daarmee gelijkgestelden.